

Udskriftsdato: 7. januar 2026

VEJ nr 10005 af 07/11/2024 (Gældende)

Vejledning om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen – ofte stillede spørgsmål og svar

Ministerium: Miljø- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Miljø- og Ligestillingsmin.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-2023-97034

Vejledning om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen – ofte stillede spørgsmål og svar

Denne vejledning indeholder svar på emner i ofte stillede spørgsmål i forbindelse med regulering af, herunder tilladelser til, råstofindvinding på havet.

I takt med, at der opnås ny viden, vil spørgsmål og svar blive ajourført og nye spørgsmål og svar blive tilføjet.

Spørgsmål og svar vil også fremgå af Miljøstyrelsens hjemmeside MST.dk.

De generelle regler for råstofindvinding på havet fremgår af:

- Lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017
- Bekendtgørelse nr. 1680 af 17. december 2018 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen

INDHOLD

1. SÅDAN INDBERETTER MAN RÅSTOFINDVINDING I MARIS
2. SÅDAN INDBERETTER MAN EN PRØVESUGNINGSLAST/TESTINDVINDING
3. INDVUNDET MATERIALE MÅ IKKE SEJLES TILBAGE TIL INDVINDINGSOMRÅDET
4. BUNDSIKRINGSSAND KAN INDVINDES I ET OMRÅDE MED FYLDSANDSVILKÅR
5. BETYDNING AF FYLDSANDSVILKÅR VED SORTERING AF MATERIALER PÅ LAND

1. Sådan indberetter man råstofindvinding i MARIS

MARIS er Miljøstyrelsens IT-system til registrering af råstofindvindingsaktiviteter på havet.

Tilladelsesindehaver skal indberette oplysninger om indvinding i MARIS og er ansvarlig for indberetningen.

MARIS kan tilgås på denne hjemmeside: <https://raastofindvinding.dk/>.

Her er det muligt for tilladelsesindehavere at logge ind i systemet, og under fanen ”Laster” kan virksomheden se alle indberettede og indtastede laster på egne tilladelser.

Du kan læse mere i denne vejledning om brugen af MARIS, herunder hvordan man indberetter en råstofindvinding: Vejledning i MARIS – Det Marine Råstofindberetningssystem (*link indsættes*).

Vær opmærksom på at en last, der kun er ”indtastet” også skal endeligt indberettes. Dette gøres under fanen ”Laster” ved at gennemgå de indtastede oplysninger og afslut med at klikke på ”Indberet”. Lasten skifter derefter status til ”Indberettet”.

Hvis indvindingen afbrydes, eller på anden måde hindres efter indsejling i området, bør årsagen bag dette fremgå i den indberettede last, under feltet ’bemærkninger’. Her kan det skrives, hvis der er foregået noget usædvanligt under indvinding af lasten, herunder hvis det ikke har været muligt at fylde fartøjet til dets lastkapacitet, eller hvis indvindingen har været delvist eller helt afbrudt/opgivet. En indvindingslignende aktivitet, som opgives uden noget materiale i lasten, indberettes med 0 m³.

Såfremt der er spørgsmål til MARIS er du velkommen til at sende en mail til marissupport@mst.dk.

2. Sådan indberetter man en prøvesugningslast/testindvinding

Det er tilladt at sejle ud til et indvindingsområde for at foretage en prøvesugningslast/testindvinding, uden at medtage noget i lasten (eller kun en meget begrænset mængde). MARIS-systemet vil dog opfange aktiviteten og registrere den som en indvinding.

Derfor skal man indberette en ”0-last” i MARIS, med forklaring i lastens bemærkningsfelt om, hvad man har foretaget sig. Dette gøres på samme måde som en ”almindelig indberetning” (Se FAQ om indberetning i MARIS – [link indsættes](#)). Under mængden angives blot ”0” eller den begrænsede mængde, man har medtaget.

3. Indvundet materiale må ikke sejles tilbage til indvindingsområdet

Udskylning af råstoffer må kun ske, imens selve indvindingen foregår. Det betyder, at det ikke kræver en tilladelse, når materialet bliver sorteret ombord på skibet, og skibet stadig er i indvindingsområdet. Sorteringen under indvindingen er almindelig praksis i forbindelse med indvinding af råstoffer, og betragtes som et led i den samlede indvindingsaktivitet.

Dette gælder også for prøvesugningslaster, så længe indvindingsfartøjet ikke har forladt indvindingsområdet. Vær dog opmærksom på, at hvis man foretager en prøvesugningslast vil MARIS opfatte det som en last. I så fald

skal der indberettes en ”0-last” i MARIS ([link til FAQ indsættes](#)).

Hvis de indvundne råstoffer er sejlet ud af indvindingsområdet, og indvinder ønsker at bortskaffe råstofferne på søterritoriet, vil det kræve en tilladelse til genplacering af havbundssediment (klapning) efter havmiljølovens § 26. Efter at indvindingsfartøjet har forladt indvindingsområdet, er dumpning på havet af indvundne råstoffer uden særskilt tilladelse ulovlig og kan medføre straf, jf. havmiljølovens § 59, stk. 1, nr. 2. Dette gælder også, selvom materialet bliver sejlet retur til indvindingsområdet.

En ansøgning om tilladelse til klapning skal ske via Miljøstyrelsens hjemmeside – MST.dk.

4. Bundsikringssand kan indvindes i et område med fyldsandsvilkår

I indvindingstilladelser kan der være et vilkår om, at materiale ikke må blive anvendt til opfyldning (fyldsandsvilkår). Det afgørende er, hvor overgangen imellem opfyldningen og belægningen ligger. Selve belægningen vil ikke høre inden for kategorien opfyldning.

Miljøstyrelsen lægger til grund, at bundsikringssand er den nederste del i selve belægningen og derfor indgår som en del af belægningsopbygningen. Der må derfor gerne ske indvinding af sand til brug for bundsikring i områder med fyldsandsvilkår.

Der gøres opmærksom på, at Miljøstyrelsen fører tilsyn med råstofindvindingen, herunder at materiale indvundet i områder med fyldsandsvilkår, ikke bliver anvendt til opfyldning. I den forbindelse kan Miljøstyrelsen bede om dokumentation for, at indvundet materialet faktisk er anvendt til bundsikring, og ikke til opfyldning. Det kan f.eks. dokumenteres ved at fremsende kontrakt, faktura, eller anden korrespondance om anvendelsen.

5. Betydning af fyldsandsvilkår ved sortering af materialer på land

I indvindingstilladelser kan der være et vilkår om, at materiale ikke må blive anvendt til opfyldning (fyldsand). Dette gælder som udgangspunkt også, selvom materialet sorteres.

Materiale, der indvindes i områder med fyldsandsbegrænsning, bliver i nogle tilfælde sejlet til en plads på land, hvor materialet bliver sorteret i forskellige kvaliteter/fraktioner. Efter sorteringen kan der i nogle tilfælde være en frasorteret restmængde med materiale af en lav kvalitet, som har meget begrænsede anvendelsesmuligheder.

For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af de indvundne råstoffer vil denne restmængde, der ellers ville blive bortskaffet, kunne anvendes til opfyldningsformål.

Det er en forudsætning:

1. at restfraktionen ikke kan anvendes til andre formål eller produkter, som kræver materialer af en bestemt kvalitet, og
2. at anvendelsen af restfraktionen til opfyldningsarbejder ikke må være udtryk for omgåelse af fyldsandsvilkåret.

Det vil bero på en konkret vurdering, om der kan være tale om omgåelse. Det kan i vurderingen fx indgå:

- Frembringelsen af restfraktionen må ikke være formålet med indvindingen og sorteringen.
- Fremkomsten af restfraktionen må ikke være planlagt, både set i forhold til restfraktionens mængde og sammensætning.
- Der må ikke være tale om en større mængde set i forhold til den indvundne mængde.

Restfraktioner fra sortering af laster indvundet i områder med fyldsandsbegrænsninger vil derfor f.eks. normalt ikke kunne udgøre et tilstrækkeligt sikkert ressourceforsyningsgrundlag i forhold til at opfylde leverandøraftaler om levering af materialer til opfyldning ved større anlægsprojekter.

Miljøstyrelsen, den 7. november 2024